

Кун нафаси

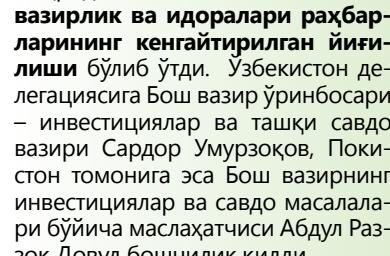
Бирлашган Миллатлар Ташкити Иктисодий, ижтимоий ва маданий хукуклар бўйича кўмитаси 71-сессиясида Узбекистон Республикасининг Учинчи даврий миллий маърузаси кўриб чиқилимда.

Тошкент шаҳрида Европа Иттифоқи ва Марказий Осиё мамлакатларининг Афғонистон бўйича маҳсус вакиллари конференцияси бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазiri ўринбосари – инвестициялар ва ташки савдо вазiri Сардор Умурзоков. Кобул шаҳрида Афғонистон Муваққат хукумати раҳбари ўринбосари Абдул Фани Барадар билан музокаралар ўтказди.

22 февраль куни Исломобод шаҳрида Узбекистон ва Покистон вазирларининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Узбекистон делегациясига бош вазир ўринбосари – инвестициялар ва ташки савдо вазiri Сардор Умурзоков, Покистон томонига эса бош вазирнинг инвестициялар ва савдо масалалари бўйича маслаҳатчиси Абдул Ризоқ Довуд бошчилик қildi.

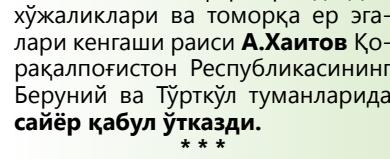
SHIRIN ENERGETIKA KOLLEGI

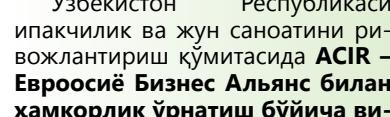
Саудия Арабистонининг «ACWA POWER» компанияси бош директори Мухаммад Абу Найм бошилигидаги делегация Сирдарё вилоятининг Ширин шаҳriga кeldi.

Қўни Тоҷикистон Республикасининг Ҳужанд шаҳridan Фарғона вилоятининг Қўқон шаҳriga автобус қатнови йўлга кўйилди.

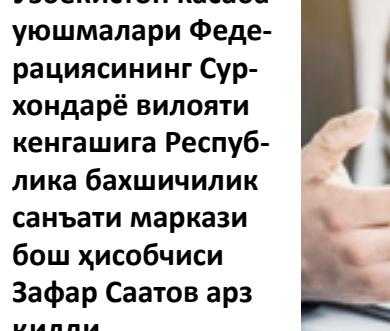
Ўзбекистон фермер, дехқон хўжаликлири ва томорка ер эгалари кенгаши раиси А.Хайтov Коракалпогистон Республикасининг Беруний ва Тўртқўн туманларида сайдур қабул ўтказди.

Ўзбекистон Республикаси инаклини ва жун саноатини ривоҷлантириш кўмитасида ACIR – Европси Бизнес Альянс билан ҳамкорлик ўрнатиш бўйича видео мулқот бўлиб ўтди.

Сурхондарё вилояти

Мурожаат ўрганилганда қўйидагилар мъалум бўлди: Зафар Саатов 2020 йилнинг январ яйда Республика баҳшичилар санъати марказида бош ҳисобчиси Зафар Саатов арз қилди.

Иш берувчи 2021 йил 6 декабрда Зафар Саатов билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилишганда 2-қисми 7-бандига асосан (пенсия ўшига етгани ва пенсия олиш хукуки пайдо бўлганда) 2021 йил 6 январдан бoshlab бекор қилган. Меҳнат шартномасини бекор қилишдан олдин ёзма ravishda ogoхлантиргan, лекин бошлангич касабa ушмаси розилиги олинмаган, ўртача ойлик иш ҳақи miқdorida iшдан

Иш берувчи 2021 йил 6 декабрда Зафар Саатов билан тузилган меҳнат шартномасини Мехнат кодексининг 100-мод-

Ishonch

Юрт тараққиётини йўлида бирлашайлик!

Ўзбекистон касаба ушмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 марта чиқа бошлаган

• www.ishonch.uz • e-mail: ishonch1991@yandex.uz

2022 йил
24 февраль
ПАЙШАНБА
№ 24
(4620)

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Шавкат
Мирзиёев Қорақалпоғистонга
ташриф буюрди. Ташриф
Мўйноқдан бошланди.
Давлатимиз раҳбарининг
Қорақалпоғистонга
ташрифи 3 кун давом этади.

Маданият Мўйноқдан бошланади

MOYNAQ AEROPORTI

Президентимиз бундан аввал Мўйноқ 2019 йилларда ташриф буюрган. Ўшанда бу ерда транспорт коммуникацияларини яхшилаш бўйича курсатма берилган эди. Шунга муваффоқ, автомобиль йўллари таъмирланди. Мўйноқ аэропорти янгиланиб, ишга туширилди.

Бу «ҳаво порти» 1947 йилда қурилган бўлиб, илгари кичик самолётларни қабул қилган. Кейинчалик умумиётни ишламай ҳам қолган эди. Бугун ҳёйтга қайтан бу аэропортга илк бор Узбекистон Президентининг самолёти келиб кўнди.

Аэропортда 50 нафар йўловчига мўлжалланган янги терминал қурилган, учиш-қўниш йўлаги ва майдончалар таъмирланган. Мажмуя атрофи кўкаламзорлаштирилган.

Давлатимиз раҳбари бу ергаги бунёдкорлик ишлари билан танишид.

Foto: president.uz

Қашқадарё вилояти

МАЙДОНДА МУРАББИЙЛАР

Муборак туманида ҳалқ таълими бўлими ҳамда Таълим ва фан ходимлари касаба ушмаси Муборак туманини ҳамкорлигидаги мини футбол бўйича турнир ташкил этилди.

Унда умумтаълим мактаблари, «Барқамол авлод» болалар икодиети мактаби ҳамда туман ҳалқ таълими бўлими жамоалари қатнашди.

Худудларда кечган саралаш босқичларидан сўнг мазкур мусобақанинг финали

«Машъял» стадионидаги бўлиб ўтди. Унда 13-умумтаълим мактаби жамоаси мусобақа ғолиби ва кубок соҳиби бўлди.

Ғолиб ва совориндорларга тармоқ касаба ушмаси Муборак туманини ҳамкорлигидаги мини футбол бўйича турнир ташаккур!

Ходимларнинг талаб ва истакларини инобатга олган ҳолда, томонлар мусобақани анъанавий тарзда ҳар йили ўтказиша келишиб олдилар.

Ихтиёр УСМОНОВ,
Муборак туманини ҳалқ таълими бўлими мудири

Касаба ушмаси аралашгач...

Бош ҳисобчи яна ишга қайtdi

Ўзбекистон касаба

ушмалари

Феде-

рацияси

нинг

Сур-

хондарё

вилояти

кенга-

шига

Респу-

блика

баҳ-

шичил-

ик

ли

к

и

д

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

и

Ёшлар ниҳолга қиёсланади. Дарҳақиқат, унга қандай шакл берилса, шу тусда униб-үсіб бораверади. Ағасуки, уларнинг мұртлигидан фойдаланиб, ўз измига солишига уринувчилар ҳам йўқ эмас. Айниқса, уйдан чиқмай, виртуал олам орқали ёшлар онигига таъсир күрсатиш имкони бундайларнинг ошиғини олчи қиласы. Ижтимоий тармоқларда ғарзали маълумотлар, турли бузғончи ғоялар, одобахлоқни емирувчи лавҳалар тобора урчид бораёттир. Уларга шундай жило берилганки, ёшлар туғул, ҳаёт тажрибасига ега кишилар ҳам гангид қолади.

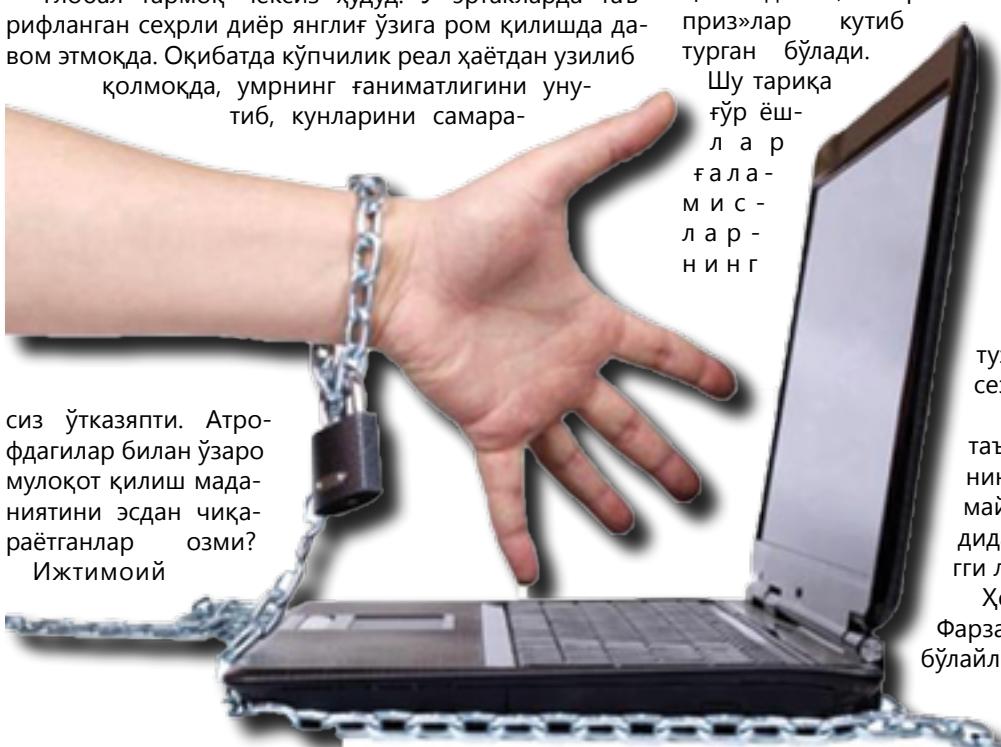
Aйрим ёшлар ана шундай «овчи»лар қармогига илинаётгани етмагандек бошқа бир гурӯх ёшлар турли ўйинларга берилб кетган. Мутахассисларнинг фикрига кўра, интернет орқали тарқатиладиган компютер ўйинларининг 49 фоизи сезиларни дараҷада зўравонлик ва ёвузлик кўринишига эга. 41 фоиз жангари ўйинлarda эса қаҳрамон ўз мақсадига этишиш учун атрофа кирғин келтиради, 17 фоиз ўйинлarda зўравонлика ва ёвузликнинг ўзи бош мақсад ҳисобланади.

Энди айтинг-чи, соатлаб шу йўсундаги ўйинлар ўйнаган ёшлар қалбига қандай туйғулар кечарди?! Отдана оддий ўйин-ку, деб эътибор қиласынгидан мумкин. Бироқ, бу ўйинлар, аввало, болаларнинг вақтини, бора-бора ақлу шуурини ўғирлайди. Болалинг дийдаси қотиб бораёттирди...

Глобал тармоқ қисксиз худуд. У эртакларда таърифланган сехри диер янглиг ўзига ром қилишда давом этмоқда. Оқибатда кўпчилик реал ҳаётдан узилиб қолмоқда, умринг ғаниматлигини унучуб, кунларини самара-

сиз ўтказяпти. Атрофдагилар билан ўзаро мулокот қилиш маданиятини эсдан чиқарётгандар озми?

Ижтимоий

ПАНДЕМИЯ ЧЕКИНМОҚДА. БИРОК...

Инсоният «COVID-19»га қарши «уруш очгани»га икки йилдан ошди. Аммо бу вирус ҳануз орамизда, ён-атрофимизда. Ҳамон саломатлигимиз, ҳәтимиз учун хавф солиб түрибди. Тўғри, мумамм – ўта глобал. Аммо унга аллақачон самарали ечим топилган. Фақат ҳамжиҳатлик этишмаяпти. Вируснинг «урчиши»га шароит яратиб берадиган омил эса – лоқайдил.

Пандемия қачон тугайди? Коронавируснинг эҳтимолий мутациялари қанчалик хавфли бўлиши мумкин? Умуман, бу қасалликка қарши яна қандай самарали кураш олиб борса бўлади?

Ҳозир олимлар, шифокорлар, экспертларнинг бу борадаги хуолоса ва ёндашувларида тафовутлар бор. Бироқ ҳақиқат шуки, инсоният пандемиянинг энг ўтқир босқичидан ўтди. Қасаллик эса аста-секин ортга чекиняпти.

ПАСАЙИШ ТЕНДЕНЦИЯСИ ДАВОМ ЭТАДИ

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг сўнгиги хосиботига кўра, ўтган ҳафтада дунёда 12 миллион нафардан ортиқ киши коронавирус инфекциясига қалинган. Улардан 67 минг нафардан зиёди қасаллик асоратлари туфайли ҳаётдан кўз юмган.

Бу рақамларни 7-13 февраль саналарида қайд этилган кўрсаткичлар билан қиёслаганда, эпидемиологик вазият бир қадар яхшиланиб, ўсиш динамикаси орта чекинаётгани ойдинлашиди. Яъни, ўтган ҳафтада «COVID-19»ни юқтириш ҳолатлари жаҳон бўйича 21 фоиз, вафот этганлар сони эса 8 фоиз камайди.

«COVID-19» таҳиси кўйилган энг кўп бемор Россиядаги рўйхатга олинган – 1,23 миллион нафар. Шунга қарамай, мутахассислар бу ерда аввалги ҳафтадаги таҳисатдан бирор пасайиш кузатилганини таъкидлашмоқда.

Иккинчи ўринни 1,2 миллиондан зиёд кўрсаткич билан Германия банд этган. Бу давлатда ҳам қасалланышлар сони 10 фоиз камайди. Бразилия эса учинчи ўриндан – мамлакатда 770 мингдан зиёд одам коронавирусни юқтирган. Пасайиш миқдори аввалги ҳафтадаги таҳисатдан деярли 50 минг кишини ташкил этган.

Осиёда энг кўп қасалланиш кўрсаткичлари Жанубий Корея ҳиссасига тўғри келяпти. Ушбу давлатда кунига ўртacha 90 минг атрофида янги ҳолатлар рўйхатга олинмоқда. Япония ҳам

мазкур рўйхатда пешқадам. Ҳиндистонда эса аксинча, қасалланышлар сони бир ҳафта ичida икки барабар камайди.

Энг кўп ўлим ҳолатлари Америка Қўшига Штатларида қайд этилди. Бу ерда етти кун ичida қарийб 15 минг бемор коронавирус инфекцияси туфайли ҳаётдан кўз юмган.

ОЛИМЛАР НИМАДАН ХАВОТИРДА?
Бугун олимлар «омикрон»нинг янги «BA.2» субвариантин кенг тарқала бошлаганидан жиддий ташвишда. Таҳлилларга кўра, мазкур мутация ҳозиргача 60 га яқин мамлакатда аниқланган. Ҳуш, мутахассисларни кўпроқ нима хавотирга солмоқда?

Гап шундаки, коронавируснинг ушбу янги тuri ҳозирги одатий «омикрон»дан кескин фарқланади. Аввало, ушбу вирус мутациясига ташхис кўйиш бирмунча мурракбаб. Шу сабабли уларнинг мурракбаба «кўринмас штамм» дега ном олиб улгарди. Қолаверса, юқумлилик дараҷаси анча юқори. Инсон организми

даги антитаначалар ҳужумларига «чап бериш»га қодир. Энг ёмони, унга чалингдан қасаллик нисбатан оғир асортлар билан кешичи мумкин. Япон олимлари ўтказган тадқиқот натижалари буни тасдиқлади.

Унга кўра, «омикрон»нинг «BA.2» турида кўпроқ «дельта» штаммiga хос хусусиятлар намоён бўлмоқда. Яъни, мазкур субвариант энди юқори нафас ўйларигагина эмас, балки инсоннинг нозик атъоси – ўпкасига «зарба» бермоқда.

Яна бир факт: россиялик танлики эпидемиолог Елена Гасичнинг таъқидашаича, «омикрон»нинг ҳозирги анъана вай тури билан хасталанганда, асосан шамоллаш, яъни ўРВИ белгилари намоён бўлса, «BA.2» вариантида таъм ва ҳид билиш қобилиятни йўқолиши кузатилапти. Бундан ташқари, қасаллик ошқозоничак фаoliyati бузилиши билан ҳам кечмоқда.

Бундай ташкилотининг Россиядаги қасалларнишнишниң энг ишончли

максус вакили Мелита Вуйнович жоий йилда коронавирус пандемияси тугаси мумкинлигини маълум қиди.

Унинг сўзларига кўра, пандемияни хоҳояланishi одамлар энди COVID-19га чалинмаслигини англатмайди. Фақат инфекцияни юқтириш кўрсатичлари кескин камайиб, ўсиш динамикаси қайд этилмайди.

«Қасалланганлар сони кўплиги вируснинг мутацияга учраш имкониятига эгалигини билдиради, – дейди ЖССТ махсус вакили. – Шу сабабли ҳозир эпидемиологияни вазият келгусида қандай тус олишини аниқ билмаймиз. Бироқ, «COVID-19» бутун дунёни айланниб чиққач, йирик эпидемиялар туғайди, деган таҳминлар бор».

ЮРТИМИЗДА ЭПИДЕМИОЛОГИК ВАЗИЯТ ҚАНДАЙ?

Юртимизда ҳам коронавирус тўлкуни январь ойидага энг юқори чўкчига чиқди. Эндиликда эса эпидемиологик вазият изга тушиб боромда. Масалан, 22 февраль кунин Узбекистонда «COVID-19»ни юқтирганлар сони 138 нафари ташкил этди. Бу мамлакатимизга «омикрон» штамми кириб келишидан аввалги кўрсатичлар билан ташкил этди.

Хозир республикамиз бўйича коронавирусни даволашга ихтинослаштирилган 14 та тибиёт мусассаси фаoliyat юритипти, холос. Жумладан, шулар ичда энг йирик хисобланган Зангиотадаги юқумли қасалликлар шифононаларида ҳозир 925 киши муолажа олмоқда. Улардан 125 нафари реанимация бўйимларида бўлса, қолган аксарият беморларда қасаллик нисбатан енгил ўтпости. Аммо бу хотиржамлика берилиш учун асос бўлолмайди.

Хозир республикамизда эса шу кунгача эмланиши режалаштирилган қатламдинг 71,7 фоизи тўлиқ босқичларда вакцина олди. Шу мақсадда жами 45 миллион 239 мингдан зиёд вакциналардан фойдаланилди.

Лекин бу ҳали етариғи натижага эмас. Дунё экспертилари қасалликка қарши бустер доза билан эмланиши тавсия қиласы. Сабаби, вақт ўтгача, эмланиши сўнг ҳосил бўлган антитаначалар миқдори пасая бошлидай ва организми ҳимоя қила олмайдиган дараҷага тушиб кетади.

Бустердоза билан эмланиши эса бирламичи вакцина олгандан кейин ҳосил бўлган иммунитетни юқори дараҷага кутарип беради. Яъни, бу орқали организмнинг курашувчаник қобилияти

ошади. Бустер доза билан ҳозирча коронавирусга қарши 2 ёки 3 маротаба вакцина (тўлиқ эмлаш курси) олганлар бир бор эмланиши мумкин.

Бунинг учун вакцинанинг биринчи дозаси олинингни 6 йўй ойдан ортиқ таъсисида 2 ёки 3 маротаба вакцина олди.

Бундай чора-тадбirlар бежиз эслатилётгани ўйқ. Эсингизда бўлса, бир муддат аввал ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги статистик таҳдилларини эълон қилган эди. Унга кўра, январь ойидага Зангиота юқумли қасалликлар шифононалари жами 8601 нафар бемор мурожаат қилган бўлиб, улардан 8243 нафари коронавирусга қарши вакцина олди.

Касалланганларнинг 358 нафари, яннина, 41 фоизи «COVID-19»га қарши эмлланган, холос. Уларнинг орасида ӯзимлиқ қасалликларидан дардидир.

Шундай экан, ўз саломатлигимизга эътибори бўлишисим шарт. Чунки коронавирус инфекцияси одам дарди эмас, олам дардиидир.

Ёшлар ниҳолга қиёсланади. Дарҳақиқат, унга қандай шакл берилса, шу тусда униб-үсіб бораверади. Ағасуки, уларнинг муртлигидан фойдаланиб, ўз измига солишига уринувчилар ҳам йўқ эмас. Айниқса, уйдан чиқмай, виртуал олам орқали ёшлар онигига таъсир кўрсатиш имкони бундайларнинг ошиғини олчи қиласы. Ижтимоий тармоқларда ғарзали маълумотлар, турли бузғончи ғоялар, одобахлоқни емирувчи лавҳалар тобора урчид бораёттир. Уларга шундай жило берилганки, ёшлар туғул, ҳаёт тажрибасига ега кишилар ҳам гангид қолади.

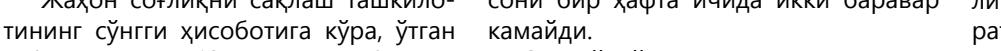
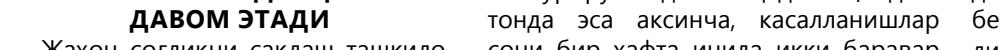
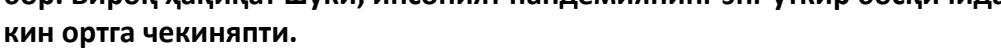
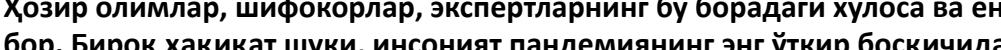
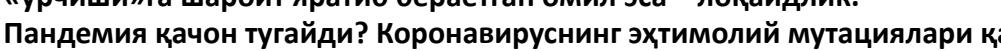
Aйрим ёшлар ана шундай «овчи»лар қармогига илинаётгани етмагандек бошқа бир гурӯх ёшлар турли ўйинларга берилб кетган. Мутахассисларнинг фикрига кўра, интернет орқали тарқатиладиган компютер ўйинларининг 49 фоизи сезиларни дараҷада зўравонлик ва ёвузлик кўринишига эга. 41 фоиз жангари ўйинлarda эса қаҳрамон ўз мақсадига этишиш учун атрофа кирғин келтиради, 17 фоиз ўйинлarda зўравонлик ва ёвузликнинг ўзи бош мақсад ҳисобланади.

Энди айтинг-чи, соатлаб шу йўсундаги ўйинлар ўйнаган ёшлар қалбига қандай туйғулар кечарди?! Отдана оддий ўйин-ку, деб эътибор қиласынгидан мумкин. Бироқ, бу ўйинлар, аввало, болаларнинг вақтини, бора-бора ақлу шуурини ўғирлайди. Болалинг дийдаси қотиб бораёттирди...

Глобал тармоқ қисксиз худуд. У эртакларда таърифланган сехри диер янглиг ўзига ром қилишда давом этмоқда. Оқибатда кўпчилик реал ҳаётдан узилиб қолмоқда, умринг ғаниматлигини унучуб, кунларини самара-

сиз ўтказяпти. Атрофдагилар билан ўзаро мулокот қилиш маданиятини эсдан чиқарётгандар озми?

Ижтимоий

Мутолаа

Адабиёт муҳлислари машҳур авар шоири Расул Ҳамзатовнинг она тилимизда чоп этилган «Менинг Догистоним» китобини қайта-қайта ўқишияти десак, сира муболага эмас. Эндиликда китобхонлар серқирра ижодкорнинг тури жандаги асарлари билан ҳам яқиндан танишиш имконига эга бўлиши.

ҲАЙРАТ УЙФОТУВЧИ ШЕЪРИЯТ

Яқинда «Янги аср авлоди» нашриётида Расул Ҳамзатовнинг «Буюк туйғу» китоби чоп этилди. Унда шоирнинг шеърлари, сонет, сакзилик, тўртлик, ёзув, достон ва публицистик маколалари жамланган. Китобхонларнинг қизиқишилари инобатга олинган ҳолда китобга «Менинг Догистоним» асаридаги ибратли нақллар ҳамда таржимон ва шоир Асрор Мўминнинг Расул Ҳамзатов ҳаёти ва ижодига бағишланган маколаси ҳам кирилган.

«Шеърият ҳам бошқа фойдалари барча меҳнатлар каби одамзот ёхетини безайди, янада мазмумли ва ҷароғон этади», деб ёзгандига Расул Ҳамзатов. Унинг ҳар бир шеъри юқорида ўзи бегиллаган мезонларга монанд-мос тўла-тўқис жавоб беради. Биргина «Турналар» шеърини олайлик.

Менинг билишимчка, қонли жанггоҳдан Юргитақ қайтмаган шаҳид ёвқурлар, Ҳали юмиюқ ўрин томай тупроқдан, Олпок турналарга айланган улар...

Бу шеърга бастакор Ян Френкель куй басталаган, уни Марк Бернес ижро этган. Қўшик янграши билан бутун дунёда машҳур бўлиб кетган. Хозирда 180 дан зиёд манзилгоҳда «Турналар» шеърга бағишланган ёдгорлик ўрнатилиган. Фарҳанлариси, улардан биринчиси 1972 йил 8 май куни Чирчик шаҳрида очилган.

Авар ҳалқининг танили шоирларидан бири бўлган Ҳамзат Асадаси ўғли Расула шундай сабоқ берган экан: «Ижодкорнина маҳорати шундаки, ҳамма бўлган воқеаларни мухтасар ифодалайди, қўччилик билмаган воқеаларни батажаси билан бўлади. Бу мурakkab ва ижодкорлик талаб қиласидиган қийин иш».

Расул оға умр бўйи отаси ўғитига риоя этди. Айниқса, бу шоирнинг кичик жандаги асарларида яққол кўзга ташланади.

Шомил шамирийда порлаган битик,
То ҳануз руҳимни айлайди тетик.
«Кимки жанж олдидан олса гар ҳадик,
Билингки, у жангла кўрсатмас мардлик».

Шоирлар, сизга ҳам ибрат шу битик,
Улар ижод пайти бўлишин синер.
«Кимки жанж олдидан олса гар ҳадик,
Билингки, у жангла кўрсатмас мардлик».

Расул Ҳамзатовнинг тўртликлари ҳам теран мазмуни, ҳалқ манфаатларини ифодалаган билан ажralиб туради.

Шеърията буткунбегона ётлар,
Шоирларга бир умр ўтказор зуғум.

Aхир, азал-азал келгинди зотлар,
Туб ҳалқа етқазор озор ва зулм.

Адабиётдаги «Ёзувчи» жанрини машҳур этган Расул Ҳамзатовдир. Шоирнинг ёзувлари ҳалқ донишлигидан озиқ олгани учун ҳам ўта машҳурдир.

«Шомилнинг мухабати» достони рус тилига ўтрган Яков Коэловскига догоғистоник кекса рус тили ўтиқувчи Константин Попов мактуб йўллайди ва унда шоир ҳақидаги ўз фикрни кўйидигача ифодалайди: «Сизга маълумъ, Шомил шоириларни ямаган. Шеър тўқиганларни қамчи билан савалаган. Шомил би ҳақимиздә дўйнамаларимиз ёзишин, Догистон қиличлариниң жаранг уларга илҳом бағишиласин, деб ўтирган. Аммо менинг ишончноми комил, агар у ҳозир тирик бўлганида ва Моздок яқинидан ўтргар белтирилган, ислом динига кириб Шуойнаштим исмими олган арман сафодагари қизи Аннага бўлган ўзиңинг мухаббатига бағишиланган достонни ўтигандан, тоғликлар ўйлошибши шоириларга нисбатан қизарган қарорини дархол бекор қиласиди. Ҳамзатовни эса Цада қишилодига мухаббати ноиби этиб тайинларди».

«Онларни асрарн» достони нафқат Расул Ҳамзатовнинг, балки жаҳон адабиётининг энг сара асарларидан биридир.

«Менинг Догистоним» асарим, «Турналар» қўйишим машҳур бўлганда ҳам китобхонлардан бу қадар кўп мактуб олмаганди», деб ёзгандига Расул Ҳамзатов «Онларни асрарн» достонига бағишиланган «Буюк туйғу» мақолосиди. «Достон турли ўшадиги, турли миллат кишилари, турли касбдаги, ҳамто ўзлари мактублариди икрор бўлишичча илгари шеър ўқимаган, аввал менинг номини эшиштмаганилар ўртасида ҳам катта қизиқиши ўтифтди».

«Ийлар ўтиб боряпти, ёшим ҳам бир жойга бориб қолди, лекин отамнича васасига қулогим тагиди жарангелаб турибди, қон-қонимча синиг кетганди. Тунгумиша мос равишда ҳамон садо беради».

Ха, шоир ер юзидаги барча инсонлар кулоги тагида «Онларни асрарн» сўзлари жаранглаб туриши учун шу достонни ёзганди.

«Биз ҳақиқатдан юз бурмаслигимиз керак» интервьюси

Расул оғанинг сўнгги интервьюларидан бири. Уни ўқир эканси, шоир умрингин сўнгиги кунларига қадар адабиёт соғлиғи учун жон койтиштагига гувоҳ бўласиз: «Догистонимизда ёзиши касалига чалинику юклини тус олди. Буен ҳамма, тўртириғи, эринмаган дониборки, ёзяпти, улар би шини ҳадийдан ошириб баҳаршияпти. Натижада адабиётимизда маийб-маҳруҳ ёзма нарсалар пайдо бўляяти. Кейнинг ўйларда пайдо бўлган мана шундай нарсаларни жамлаган пала-партиси ёзма маҳсулотлар китобхонлар дидига ҳам таъсир қиласиди. Ҳақиқи адабиёт эса ҳар қандай вазиятда бундай мувакқат ёзма нарсалардан устун туради. Яхши сўз ҳамиса қадрланади».

Биз улуг ижодкорнинг «Буюк туйғу» китоби ҳақиқада кисқача маълумот бердик, холос. Ўйлаймизки, китоб мутоласи асносига Расул Ҳамзатовнинг олами тўғрисида мифасал маълумотларга эга бўласиз. Сизга китоб мутолааси завқ шавқ бағишиласин.

Алижон
АБДУРАҲМОНОВ,
«ISHONCH»

ОЗАРБАЙЖОННИНГ ЎЗБЕГИ

Туркӣ ҳалқлар тарихини ўрганишда улуғ озарбайжон олими Зиё Мусо ўғли Бунёдовнинг муносиб ҳиссаси бор. Буюк тарихнавис ўз илмий фаолиятини Яқин ва Урта Шарқ давлатлари тарихи ва маданияти, Озарбайжон Отабеклари давлати, Хоразмшоҳ Ануштегенийлар давлатининг шакланиши ва довруқ тараттан даври ҳамда мўғуллар истибоди вақтидаги ҳолатини тадқиқ қилишга бағишиласан.

Зиё Бунёдов Шихобиддин Ҳан-Насавийнинг «Жалолиддин Мангуберди» асарини арабчадан таржими қиласан. Шу давр билан боғлиқ, тадқиқотини давом этидиги, «Ануштегин Хоразмшоҳ давлати» номли монографияни ёзган. Ушбу монографияни ёзишда араб ва форс тилларидаги 118 та кўлэзма асар, дунёнинг турли давлатларидан нашр этилган 40 дан зиёд илмий адабиёт билан танишиб, уларни кент таҳлил қиласига олимнинг мавзуни қадар қўйиб қўйишини ўзига оғизлайди.

«...Олимни излаб Бокудаги шарқшунослик институтига бордим. У менни ҳеч қандай расмийтичиликсиз, самимий қабул қиласан. Биринчи кўрища мен уни «бу киши озарбайжон эмас», деб ўйладим. Чунки у овропаликларга ўхшарди: оқ, сарикдан келган, рус музикларидай митки, кўккўз, сингналак сочларни қўнғир эди. Сингналак шаҳид-хузуз аралаш, самимий оҳянглардан бошланди. «Кечираис, сиз озарбайжонларга ўхшамайсиз», дедим, кўнглигма келган гапни ўширдим.

— Онам рус, отам озарбайжон. Миллат шарқда отага қараб белгиланади, ё сиз бошча ўйлайсизми? — деди у кулиб.

— Йўқ-йўқ, мен ҳам сиздай ўйлайман, — дедим жилмайб.

— Исимм аслида Зиёвуддин, отам Мусо шайх, отамнинг отаси Мъясум шайх, бобомнинг отаси Махди шайх ва ҳоказо. Мен ҳужжатлар асосида шажарам тарихини ўрганиб, 15 ота-бобом шайх бўлганини ва уларнинг исм-шағифларини аниқлаганман.

1988 йил Зиё Бунёдов Хоразмда оларга ташриф буоради. Ўшанда унинг ҳурмат-иззатини жойига кўйиган воҳаликлар олимни Оғажий номидаги вилюят театрида ўтган тадбирда «Урганчнинг фархри фуқароси» этиб сайдлашиди. Урганч — Зиё оға фархри фуқаро увонини олган тўртинчи шаҳар эди.

Буюк озар олими Хоразмда 4 кун бўйли, замондошлири ҳаёти ва фаолияти, воҳадаги экологик ҳолат, маданий мерос обидалари билан танишиб, «Хоразм ҳақиқати», «Хоразм юлдузи», «Гулистан», «Хоразм ҳақиқати», «Хоразмская правда» газеталари таҳририяти, Хоразм вилояти телерадиосида учрашувлар ўтказган.

Зиё оғанинг асарларини ўзбек тилига таржима қилиш ва китобхонларга етказиб беришда Ашраф Аҳмадов, Маҳкам Маҳмудов, Муҳаммадали Кўшмоксов, Ҳамидулла Болтабоев, Ҳудоёр Карим, Матруғ Жалил, Уқтам Ҳакимали, Ҳамдам Содиков каби олим va ижодкорларнинг ҳиссаси катта.

1998 йил Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъати нашриёти томонидан З.Бунёдовнинг «Ануштегин Хоразмшоҳлар давлати» номли монографияси жузъий қисқартиришлар билан нашр этилади. 2012 йил «Мумтоз

Улуғлар унтутилмайди

сўз» нашриёти озарбайжонлик олимнинг «Марказий Осиёга доир тадқиқотлар», «Хоразмшоҳлар давлати» китобини нашр қиласди.

Маълумки, Зиё Бунёдов ўзбекистонга кўп маротаба ташриф буорган ва олимлар, ижодкорлар билан сұхбатлашиган. Ана шу сұхбатлар ва олимнинг турли мақола, интервюлари «Ўзбекистон», «Хоразм ҳақиқати», «Хоразмская правда» нашрларидан бўлганда шаҳарлари олган тўртнчи шаҳар эди.

Демак, Зиё Бунёдовнинг ўзбек матбуотида чоп этилган мақола, сұхбатлар, у билан учрашган юртошларимизнинг хотиралари тўплаб, шунингдек, алломанинг бошқа асарларини ҳам таржима қилиб, 3.Бунёдовнинг сайланма жилдарини нашр этиш ҳамда оларнинг 100 йиллигига атаб, у ҳақда ҳужжати фильм ишлаш мақсада мувофиқ. Зеро Зиё Бунёдов нағафат озарбайжон, балки ўзбек ҳалқи учун ҳулкимизни сақланиб олган олимни олди.

Умид БЕКМУҲАММАД

2007 йил 11 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 116-рекам билан рўйхатга олинган.

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳрир ҳайъати:

Кудратилла РАФИКОВ (таҳрир ҳайъати раиси),

Улубек ЖАЛМЕНОВ,

Анвар АБДУМОХУТОРОВ,

Сайфулло АҲМЕДОВ,

Акмал САИДОВ,

Равшан БЕДИЛОВ,

Кутлиумур СОБИРОВ,

Шоқосим ШОИСЛОМОВ,

Ҳамидула ПИРМУҚОЛОВ,

Нодира ГОЙБАЗАРОВА,

Анвар ҚУЛМУРОДОВ

(бои мухаррарининг биринчий ўринбосари),

Мехриздан ШУКУРОВ

(Масъул комитиб — «Ishonch-Doverie»),

Валентина МАРЦЕНЯК

(Масъул комитиб — «Ishonch-Doverie»).

Бош муҳаррир
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўйлімлар:

Касаба ушумларни ҳаёт — (71) 256-64-69

Ҳуқуқ ва ҳалқаро ҳаёт — (71) 256-52-89

Милий-маънавий қадриялар ва спорт — (71) 256-82-79

Хатлар ва мухабирлар билан ишлаш — (71) 256-85-43

</